

Afgjort den 16. april 2020**Tidligere fortroligt aktstykke Y af 16. april 2020. Fortroligheden er ophævet ved ministerens skrivelse af 12. august 2024.**

264

Justitsministeriet. København, den 1. april 2020.

- a. Justitsministeriet anmoder hermed om Finansudvalgets tilslutning til, at Rigspolitiet, i lyset af væsentlige ændringer i projektøkonomien, kan forsætte med at gennemføre anskaffelsen af en Digital Asset Management-løsning (DAM), herunder indgå kontrakt med en kommende leverandør.

Der forventes en fordyrelse af de samlede projektudgifter på i alt 52,5 mio. kr. inkl. risikopulje og ekskl. renter (2020-pl). De samlede projektudgifter inkl. risikopulje og ekskl. renter er herefter 140,5 mio. kr. (2020-pl). De samlede projektudgifter, herunder udgiften på 10,1 mio. kr. i 2020, afholdes af de på finansloven opførte bevillinger på § 11.23.01. Politiet og den lokale anklagemyndighed mv.

Eksistensen af nærværende aktstykke er offentlig, mens indholdet af aktstykket er fortroligt af hensyn til udbudsprocessen. Fortroligheden ophæves efter kontraktindgåelsen, når udbudsprocessen er tilendebragt maj 2020.

- b. Justitsministeriet anmodede den 20. september 2018 om Finansudvalgets tilslutning til, at Rigspolitiet kunne gennemføre anskaffelse af en DAM-løsning, herunder indgå kontrakt med en kommende leverandør. Aktstykket blev tiltrådt af Finansudvalget den 11. oktober 2018.

Der forelægges hermed et nyt aktstykke, da der som led i udbudsprocessen er identificeret væsentlige ændringer i projektets udgifter. Der forventes således en fordyrelse på i alt 52,5 mio. kr. i forhold til de tidligere forudsatte 88,0 mio. kr. inkl. risikopulje og ekskl. renter (2020-pl), der fremgik af fortroligt aktstykke A af den 11. oktober 2018.

Projektets samlede projektudgifter er herefter estimeret til i alt 140,5 mio. kr. inkl. risikopulje og ekskl. renter (2020-pl).

Baggrund om DAM-projektet

Formålet med DAM-projektet er at anskaffe og implementere en løsning til indsamling, opbevaring, behandling og distribuering af video-, billede- og audiofiler (multimediefiler) i politiet. Løsningen forventes at resultere i et betydeligt kvalitetsløft af politiets opgavevaretagelse, herunder et løft af sikkerheden for denne type tekniske bevisdata og persondatabeskyttelsen.

DAM forventes at være en samlet løsning på dansk politis fortsat stigende behov for en struktureret håndtering af store og voksende mængder af multimediefiler fra mange og forskelligartede interne og eksterne datakilder. Samtidig sikrer DAM, at beviskæden opretholdes, så der ikke kan sættes spørgsmålstegn ved integriteten og ægtheden af data/bevismateriale.

Tidsplan

Udbuddet er gennemført efter Forsvars- og Sikkerhedsdirektivet som udbud efter forhandling. Den aktuelt forventede tidsplan fremgår nedenfor. Det bemærkes, at gennemførelsesfasen indebærer både gennemførelse af udbuddet samt selve gennemførelsen af projektet, hvorfor starttidspunkt for gennemførelsesfasen ligger før kontraktindgåelse.

- Gennemførelsesfasen: marts 2018
- Offentliggørelse af udbud: oktober 2018
- Kontraktunderskrift: maj 2020
- Idriftsættelse af løsning: september 2021
- Realiseringsfase: februar 2022

Projektets udgifter

Det er som led i udbudsprocessen blevet klart, at projektet vil blive dyrere end tidligere forudsat.

De to væsentligste årsager til fordyrelsen kan henføres til (1) udgifter til leverandøren og (2) udgifter til hardware.

Udgifter til leverandøren

Det oprindelige estimat over udgifter til leverandørens løsning beroede på en indledende markedsafdækning, som imidlertid har vist sig ikke at være tilstrækkelig i forhold til politiets særlige it-forudsætninger og sikkerhedsbehov.

For at fremme brugen af it-standardløsninger i Rigspolitiet var der ønske om at anskaffe et commercial off-the-shelf (COTS)-produkt ("standardløsning"). Det oprindelige udgiftsestimater til leverandørens løsning beroede derfor på en indledende markedsafdækning af sådanne COTS-løsninger. I den efterfølgende konkretisering af tilbud stod det imidlertid klart, at sådanne løsninger kræver en række tilpasninger og tillægsudvikling. Dette skal ses i lyset af de særlige sikkerhedsbehov politiet har, samt behovet for en tilgængelig, stabil løsning til at håndtere kritiske situationer. Som følge heraf er udgifterne til leverandøren forøget med i alt 31,9 mio. kr.

Udgifter til hardware

Der har dertil vist sig at være øgede krav til servere og storagekapacitet samt it-infrastruktur, hvilket har medført, at udgifter til anskaffelse og etablering af den anbefalede drifts- og informationssikre centrale løsning til afspilning af video og forøget med i alt 27,0 mio. kr.

Ud over øgede udgifter til leverandøren samt hardware, er der sket en række mindre tilpasninger i projektudgifterne på i alt 6,4 mio. kr. Herefter er den samlede nettofordyrelse i alt 52,5 mio. kr. inkl. risikopulje ekskl. renter (2020-pl) i forhold til aktstykke A af den 11. oktober 2018.

De samlede projektudgifter er efter fordyrelsen estimeret til i alt 140,5 mio. kr. inkl. risikopulje og ekskl. renter (2020-pl) i perioden 2017-2026, *jf. tabel 1*.

Tabel 1

Omkostningsbaserede projektudgifter

Mio. kr. (2020-pl)	Total	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Ikke-aktiverbare projektudgifter	23,6	2,5	4,9	4,2	3,5	8,1	0,3	-	-	-	-
- heraf intern løn	12,3	0,7	2,4	2,6	2,5	3,7	0,3	-	-	-	-
Aktiverbare projektudgifter	109,7	-	-	-	3,7	21,6	28,9	24,7	12,3	12,3	6,2
- heraf intern løn	5,2	-	-	-	-	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	0,2
Risikopulje	7,2	-	-	-	2,9	4,3	-	-	-	-	-
Total ekskl. renter	140,5	2,5	4,9	4,2	10,1	34,0	29,2	24,7	12,3	12,3	6,2
Renter	12,9	-	-	-	1,6	3,7	3,5	2,2	1,2	0,6	0,2
Total inkl. renter	153,4	2,5	4,9	4,2	11,6	37,7	32,7	26,9	13,6	12,9	6,3

Projektets gevinster

DAM-projektet er et kvalitetsorienteret projekt. Forventningen til realiseringen af de kvalitative gevinster er ikke ændret på baggrund af udbudsprocessen, hvorfor de seks væsentligste kvalitative gevinster i projektet fortsat er:

- Bedre udnyttelse af den viden, der er tilgængelig i politiet
- Bedre udnyttelse af offentlighedens viden om hændelser
- Bedre systemunderstøttelse
- Nemmere at afspille indhentede videoovervågningsfiler
- Bedre udnyttelse af information i politiets besiddelse i forbindelse med store sager
- Hurtigere identifikation af relevante video- og audiosekvenser.

DAM-projektet medfører, efter fordyrelsen, en samlet bruttogeinst på i alt -66,0 mio. kr. (2020-pl), svarende til en forværring på 10,2 mio. kr. i forhold til den oprindelige projektøkonomi. Den negative bruttogeinst skyldes navnlig udgifter til drift og vedligehold af løsningen.

Størstedelen af forværringen af den samlede bruttogeinst skyldes øgede løbende afledte omkostninger til løn og drift ifm. med projektet på 9,6 mio. kr. (2020-pl). De to væsentligste årsager er (1) support-, vedligehold- og licensomkostninger til leverandøren samt (2) krav til etablering af backup servere.

De løbende afledte omkostninger til løn og drift er estimeret til 59,4 mio. kr. (2020-pl) i perioden 2017-2026, *jf. tabel 2*.

Tabel 2

Løbende afledte løn- og driftsomkostninger

Mio. kr. (2020-pl)	Total	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsomkostninger leverandør	17,4	-	-	-	-	2,0	3,5	3,5	3,5	3,5	1,5
Driftsomkostninger infrastruktur og storage	35,2	-	-	-	-	3,1	5,7	6,4	7,2	7,8	4,9
Lønomsotninger	6,9	-	-	-	-	0,8	1,4	1,4	1,4	1,4	0,6
Totale afledte løn- og driftsomkostninger	59,4	-	-	-	-	5,9	10,5	11,3	12,1	12,6	7,0

I tabel 3 fremgår en sammenligning af de nye estimater på projektets samlede omkostninger (projektudgifter samt løbende afledte udgifter) med estimaterne fra aktstykke A af den 11. oktober

2018. Der er i alt tale om en fordyrelse på 66,4 mio. kr. fordelt på projektudgifter (52,5 mio. kr.), renter (4,5 mio. kr.) og afledte omkostninger til drift og vedligehold (9,6 mio. kr.).

Tabel 3

Sammenligning mellem aktstykke A af den 11. oktober og de nye estimater

Mio. kr. (2020-pl)	Total	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Samlede projektudgifter ekskl. renter											
Aktstykke A af den 11. oktober 2018	88,0	5,1	6,7	10,5	16,9	12,1	10,0	10,0	10,0	6,7	-
Nye estimater	140,5	2,5	4,9	4,2	10,1	34,0	29,2	24,7	12,3	12,3	6,2
Difference	52,5	-2,6	-1,8	-6,4	-6,8	21,9	19,2	14,7	2,3	5,7	6,2
Renter											
Aktstykke A af den 11. oktober 2018	8,6	-	-	1,0	2,1	2,1	1,6	1,1	0,6	0,2	-
Nye estimater	12,9	-	-	-	1,6	3,7	3,5	2,2	1,2	0,6	0,2
Difference	4,3	-	-	-1,0	-0,6	1,6	1,9	1,1	0,6	0,4	0,2
Afledte omkostninger til drift og vedligehold											
Aktstykke A af den 11. oktober 2018	49,9	-	-	-	1,9	6,4	10,5	10,7	11,0	9,4	-
Nye estimater	59,4	-	-	-	-	5,9	10,5	11,3	12,1	12,6	7,0
Difference	9,6	-	-	-	-1,9	-0,5	0,0	0,6	1,1	3,2	7,0
Politiets samlede omkostninger											
Aktstykke A af den 11. oktober 2018	146,4	5,1	6,7	11,5	20,8	20,6	22,1	21,6	21,5	16,2	-
Nye estimater	212,8	2,5	4,9	4,2	11,6	43,6	23,2	38,2	25,6	25,6	13,3
Difference	66,4	-2,6	-1,8	-7,3	-9,2	23,0	21,1	16,4	4,1	9,3	13,3

De samlede projektudgifter på i alt 140,5 mio. kr. inkl. risikopulje og ekskl. renter (2020-pl) for gennemførelse af projektet samt de løbende afledte løn- og driftsomkostninger på i alt 59,4 mio. kr. (2020-pl) i perioden 2017-2026 afholdes af de på finansloven opførte bevillinger på § 11.23.01. Politiet og den lokale anklagemyndighed mv.

Risikoprofil

De fem væsentligste risici er følgende:

1. For ambitiøs tidsplan. Der anskaffes afprøvede hyldevarer (COTS), men de skal integreres med politiets relativt komplekse infrastruktur og kræver desuden, at alle nødvendige kompetencer er til rådighed i tilstrækkeligt omfang og på rette tid. Risikoen håndteres ved at udarbejde en tidsplan med tydeliggørelse af kritiske milepæle og klare prioriteringer med fokus på primære leverancer.
2. Manglende forretningsressourcer. Der er en række konkrete behovsafklaringer, der skal etableres omkring komplekse forhold som fx en helt ny borgerupload mulighed og etablering af slettepolitik. Det forudsætter deltagelse fra flere knappe specialitressourcer og deltagelse fra operativt personale. Risikoen håndteres ved at indgå forpligtende aftaler om, at der til projektet afgives mandskab fra politifaglige centre i Rigspolitiet samt fra politikredsene.
3. Forsinket opstilling af miljøer. Opgaven forudsætter indkøb af større mængder hardware og tilgængelighed til efterspurgte specialitressourcer i Rigspolitiets Koncern IT. Risikoen håndteres ved at sikre fokus på fremdrift hos Rigspolitiets Forretningskollegium og direktion.
4. Manglende ressourcer og kompetencer til test mv., da der er tale om en for politiet ny og uafprøvet teknologi. Risikoen håndteres ved at sikre, at de rette ressourcer er allokeret til projektet på rette tidspunkt ved prioritering hos Rigspolitiets Koncern IT.

5. Manglende uddannelse. Risikoen håndteres ved tidligt i projektforløbet at have fokus på organisatorisk forankring og uddannelse gennem involvering af Rigspolitiets Koncern HR og kompetencer fra tilsvarende projekter med udrulning af it-værktøjer.

Rigspolitiet vurderer yderligere, at der er en risiko for, at udbruddet af COVID-19 pandemien vil påvirke projektets tidsplan og leverancer væsentligt, såfremt situationen ikke er forbedret, når samarbejdet med leverandøren starter medio maj 2020. Af væsentlige risici i den sammenhæng kan fx nævnes, at leverandøren forventes at inddrage underleverandører fra flere europæiske lande, hvilket kan forsinkes pga. indrejserestriktioner, og at interne ressourcer deltager i opgaver relateret til COVID-19 og derfor ikke er tilgængelige. Rigspolitiet er i dialog med leverandøren om udfordringerne som følge af COVID-19 pandemien.

Business casen for projektet indeholder yderligere mindre risici som eksempelvis utilstrækkeligt netværk og underdimensionering af firewall. De samlede potentielle merudgifter er estimeret til 16,0 mio. kr. (2020-pl), hvis alle risici indtræffer. Risikopuljen på 7,2 mio. kr. (2020-pl) er reduceret med 1,3 mio. kr. i forhold til aktstykke A af den 11. oktober 2018.

Rigspolitiet reserverer ikke et separat budget som risikopulje i de enkelte projekter. Der er i stedet reserveret en central risikopulje, hvor de enkelte projekter kan anmode om yderligere økonomi, såfremt risici skulle indtræffe.

Behandling i Statens It-råd

Projektet har været forelagt Statens It-råd i april 2018. Risikoprofilen for projektet blev angivet som normal risiko. Projektet er på ny forelagt Statens It-råd i oktober 2019, og risikoprofilen er igen angivet som normal risiko. Begge udtalelser fra Statens It-råd vedlægges som bilag til dette aktstykke.

Rigspolitiet tilslutter sig rådets anbefalinger og arbejder med elementerne i projektet.

Tidsplan for fremtidige orienteringer

Tentativ tidsplan for orienteringer af Finansudvalget:

- 1. kvartal 2022 – Orientering i forbindelse med overgang til drift, den afsluttende implementering samt projektstatus i øvrigt.
 - 1. kvartal 2023 – Orientering om projektets drift og effekter ca. et år efter overgang til drift.
- c. Aktstykket forelægges Finansudvalget til tilslutning, i lyset af væsentlige ændringer i projektets økonomi, med henblik på, at projektets udvikling kan fortsætte med henvisning til budgetvejledningens pkt. 2.2.18.1.2.
 - d. Projektet har været forelagt Statens It-råd, hvis udtalelser vedlægges som bilag til dette aktstykke.
 - e. Under henvisning til ovenstående anmodes om tilslutning til, at DAM-projektet fortsættes. De samlede projektudgifter inkl. risikopulje og ekskl. renter er efter fordyrelsen 140,5 mio. kr. (2020-pl). De samlede projektudgifter, herunder udgiften på 10,1 mio. kr. i 2020, afholdes af de på finansloven opførte bevillinger på § 11.23.01. Politiet og den lokale anklagemyndighed mv.

f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

København, den 1. april 2020

NICK HÆKKERUP

/ Jakob Lundsager

Til Finansudvalget.

Tiltrådt af Finansudvalget den 16-04-2020

Påtegning

Socialistisk Folkepartis medlem bemærker at DAM-Løsningen skal bruges inden for retshåndhævelsesloven. SF bemærker samtidig at der er svært og uklart at gennemskue hvilke mulige risici ibrugtagningen af ny teknologi såsom DAM-løsningen reelt kan have for borgernes retssikkerhed, og ligeledes hvorvidt det leder os i retning mod et overvågningssamfund. SF mener principielt at der fremadrettet bør være offentlig høring med inddragelse af uvildige eksperter vurderinger, når det gælder det offentliges indkøb af nye IT systemer, som i kombination med den igangværende data- og teknologirevolution skaber helt nye muligheder for det offentliges forvaltning og magtudøvelse - både på godt og ondt. SF gør også gældende at der skal hentes forudgående godkendelse i et flertal i Folketinget hvis politiet skal have kunne tage ansigtsgenkendelsesteknologi i brug.